

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2015-06-19 Nr. 73-01
Vilnius

Posėdis įvyko 2015 m. birželio 19 d. 10.00–11.20 val. posėdžių salėje Nr. 1, Vidaus reikalų ministerijoje, Šventaragio g. 2, Vilnius.

Posėdžio pirmininkas – Saulius Skvernelis, vidaus reikalų ministras, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos (toliau – VESK) pirmininkas.

Posėdžio sekretorė – Svetlana Krasilnikova, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) Civilinės saugos valdybos Ekstremalių situacijų planavimo skyriaus vyriausioji specialistė.

Posėdžio dalyviai:

VESK nariai:

Saulius Skvernelis – vidaus reikalų ministras (VESK pirmininkas), Artūras Norkevičius – vidaus reikalų viceministras (VESK pirmininko pavaduotojas), Remigijus Baniulis – PAGD direktorius, Dalius Labanauskas – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Viešojo valdymo ir socialinės aplinkos departamento Nacionalinio saugumo ir krizių valdymo skyriaus vedėjas, Giedrius Rimša – Finansų ministerijos kancleris, Julius Pagojus – teisingumo viceministras, Romualdas Vaišnoras – Valstybės saugumo departamento direktoriaus pavaduotojas, Dainius Numgaudis – Švietimo ir mokslo ministerijos kancleris, Valentin Gavrilov – sveikatos apsaugos viceministras, Gediminas Miškinis – Ūkio ministerijos kancleris, Robertas Klovas – Aplinkos ministerijos kancleris, Patricija Poderytė – kultūros viceministrė, Jūratė Raguckienė – Užsienio reikalų ministerijos kanclerė, Linas Pernavas – policijos generalinis komisaras.

Įgalioti asmenys:

Agnė Petravičienė – laikinai atliekanti Energetikos ministerijos kanclerio funkcijas, Andrius Šniuolis – laikinai atliekantis Susisiekimo ministerijos kanclerio funkcijas, Rita Visockienė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Teisės skyriaus vedėja, Arūnas Šileika – Žemės ūkio ministerijos Veiklos administravimo ir turto valdymo departamento direktoriaus pavaduotojas, Valentinas Novikovas – Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vado pavaduotojas Štabo viršininkas, Egidijus Karvelis – laikinai atliekantis Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo viršininko funkcijas.

Kiti asmenys:

Jonas Milius – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius, Tomas Gražiūnas – Krašto apsaugos ministerijos kancleris, Kristina Paliutienė – Žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento Gyvulininkystės skyriaus vyriausioji specialistė, Paulius Bušauskas – laikinai atliekantis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos vedėjo pavaduotojo funkcijas, Vytautas Gailius – Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro direktorius, Tomas Žilinskas – Vidaus reikalų ministerijos Viešojo saugumo politikos departamento direktorius, Jūris Targonskas – PAGD Civilinės saugos valdybos viršininkas, Rimas Ožalinskas –

PAGD Civilinės saugos valdybos Ekstremalių situacijų planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas.

POSĖDŽIO DARBOTVARKĖ:

1. Šalies civilinės saugos sistemos būklės aptarimas.
Pranešėjas – PAGD Civilinės saugos valdybos viršininkas Jūris Targonskas.
2. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, paskelbtos dėl afrikinio kiaulių maro, likvidavimo eigos aptarimas.
Pranešėjas – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius Jonas Milius.
3. Kiti klausimai.

VESK pirmininkas pasveikino posėdžio dalyvius, supažindino su darbotvarke, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus Jono Miliaus prašymu pasiūlė sukeisti darbotvarkės klausimų eiliškumą ir VESK posėdį pradėti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, paskelbtos dėl afrikinio kiaulių maro, likvidavimo eigos aptarimu. Taip pat pasiteiravo, ar VESK nariai turi pasiūlymų dėl kitų klausimų įtraukimo į posėdžio darbotvarkę. Pasiūlymų dėl kitų klausimų VESK nariai neturėjo. VESK pirmininkas suteikė žodį Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriui Jonui Miliui.

1. SVARSTYTA:

Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, paskelbtos dėl afrikinio kiaulių maro, likvidavimo eigos aptarimas. (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. sausio 29 d. nutarimas Nr. 76 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“).

Pranešėjas Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) direktorius Jonas Milius pristatė šiuo metu Lietuvoje susidariusią situaciją dėl afrikinio kiaulių maro, taikomas prevencijos ir kontrolės priemonės, apsaugos zonų nustatymą ir prekybos iš jų sąlygas, pažymėjo šios ekstremaliosios situacijos galimo plitimo prognozavimo sudėtingumą, taip pat apžvelgė afrikinio kiaulių maro plitimą užsienio valstybėse.

Pranešėjas pažymėjo, kad Europos Komisija teigiamai įvertino Lietuvą kaip valstybę, taikančią visas įmanomas priemones galimam afrikinio kiaulių maro plitimui užkardyti, palankiai įvertino ekstremaliosios situacijos paskelbimą. Nuo ekstremaliosios situacijos paskelbimo momento buvo priimti 27 valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimai, įpareigojantys savivaldybių administracijas, medžiotojus, miško valdytojus, ministerijas ir viešojo maitinimo subjektus. Ekstremaliosios situacijos paskelbimas suteikė galimybę ekstremalių situacijų vadovo priimtus sprendimus įgyvendinti nedelsiant įtraukiant kitas institucijas, taip pat padėjo operatyviau informuoti visuomenę.

J. Milius pažymėjo problemas, su kuriomis susiduriama kovojant su afrikinio kiaulių maro viruso plitimu. Pranešėjas pabrėžė, kad kiaulių laikytojai nenoriai vykdo veterinarinius reikalavimus. VESK pirmininkas pasiteiravo dėl įstatymuose nustatytos atsakomybės už nustatytą apsaugos nuo gyvūnų užkrečiamųjų ligų, šių ligų prevencijos ir jų židinių likvidavimo privalomųjų reikalavimų nesilaikymą taikymo galimybės tokiems asmenims. Pranešėjas pažymėjo, kad šiuo metu galiojančiame Administracinių teisės pažeidimų kodekse yra straipsnis, nustatantis atsakomybę, tačiau jame nustatytos maža dydžio baudos. Atkreipė dėmesį, kad šio straipsnio pakeitimai, sugriežtinantys atsakomybę už Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių veterinarijos reikalavimų pažeidimą ar nevykdymą, svarstomi Lietuvos Respublikos Seime ir turėtų įsigaliooti šių metų liepos 1 d.

VESK pritarė pirmininko siūlymui vykdyti prevencines akcijas, skirtas patikrinti kaip kiaulių laikytojai laikosi nustatytų apsaugos nuo gyvūnų užkrečiamųjų ligų, šių ligų prevencijos ir jų židinių likvidavimo privalomųjų reikalavimų.

PAGD direktorius Remigijus Baniulis pasiūlė pranešėjui išsakyti savo nuomonę dėl šernų populiacijos mažinimo tikslingumo ir lėšų, būtinų afrikinio kiaulių maro prevencijos ir kontrolės

priemonėms įgyvendinti, planavimo. Pranešėjas pažymėjo, kad skirtingose šalyse šis klausimas vertinamas nevienodai, tačiau jo nuomone šalyje turėtų būti išsaugota natūrali šernų populiacija. Pažymėjo, kad 75 proc. būtino finansavimo gaunama iš ES, likusi finansinės naštos dalis atitenka Lietuvai. Ūkio ministerijos kancleris Gediminas Miškinis pasiteiravo, ar medžiotojai gali savo ūkiuose laikyti šernus. Pasak pranešėjo tai uždrausta daryti tik kompleksuose dirbantiems asmenims.

Pranešėjas pasiūlė neatšaukti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dėl afrikinio kiaulių maro iki 2015 m. gruodžio 31 d.

VESK nariai pritarė VMVT direktoriaus Jono Miliaus siūlymui neatšaukti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dėl afrikinio kiaulių maro nustatytoje užkrėstoje teritorijoje iki 2015 m. gruodžio 31 d.

2. SVARSTYTA:

Šalies civilinės saugos sistemos būklės aptarimas.

Pranešėjas Jūris Targonskas supažindino posėdžio dalyvius su šalies civilinės saugos sistema (toliau – Sistema), civilinės saugos teisinės bazės pokyčiais ir jų svarba tobulinant Sistemos veiklą. Apžvelgė 2014 m. kilusius įvykius, ekstremaliuosius įvykius ir ekstremaliąsias situacijas, išanalizavo ekstremaliuosius įvykius pagal jų pobūdį, pažymėjo, kad šalyje įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų pokytis nėra žymus, dėl pavojingų radinių skaičiaus daugėja ekstremaliųjų įvykių.

Pranešėjas apžvelgė galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo, ekstremaliųjų situacijų prevencijos vykdymo, gyventojų švietimo ir civilinės saugos mokymo, ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo klausimus.

Aptardamas civilinės saugos mokymo klausimus, pranešėjas pažymėjo, kad 2014 metais prevencijos priemonių planų neturėjo 8 institucijos: Ūkio ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Aplinkos ministerija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos bankas, Valstybės saugumo departamentas, Seimo kanceliarija, Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos. Pažymėjo, kad 2014 m. galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės nebuvo atlikusios 3 institucijos: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Aplinkos ministerija ir Seimo kanceliarija. Buvo atkreiptas dėmesys, kad 2014 metais ekstremaliųjų situacijų valdymo planų neturėjo 7 institucijos: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Aplinkos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos bankas ir Seimo kanceliarija.

VESK pirmininkas pabrėžė, kad valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, įvertindamos naujas grėsmes, turi keisti požiūrį į civilinės saugos funkcijų vykdymą ir skirti reikiamą dėmesį ekstremaliųjų situacijų prevencijai ir pasirengimui, pasiūlė išsiųsti institucijoms, nevykdančioms Civilinės saugos įstatyme joms nustatytų funkcijų, priminimus ir paprašyti jų iki 2015 m. rugsėjo 1 d. pateikti informaciją apie šių funkcijų įgyvendinimą.

Pranešėjas pažymėjo, kad 2014 m. vidaus reikalų ministro įsakymu buvo patvirtintas trijų metų valstybės lygio civilinės saugos pratybų planas, pagal kurį 2015 m. Vidaus reikalų ministerija turės organizuoti funkcines civilinės saugos pratybas masinių neramumų tema, 2016 metais – Energetikos ministerija turės surengti kompleksines civilinės saugos pratybas avarijos Klaipėdos naftos suskystintų dujų terminale ir sutrikus dujų perdavimui į perdavimo sistemą šaltuoju metu laiku tema, o 2017 metais – Susisiekimo ministerija turės organizuoti funkcines civilinės saugos pratybas orlaivio avarijos Vilniaus regiono valdymo centro atsakomybės zonoje tema.

VSEK pirmininkas pažymėjo netikėtumo faktoriaus svarbą pratybų metu, siekiant patikrinti į pratybas įtrauktų institucijų reagavimo galimybes ir nustatyti galimas spragas.

J. Targonskas apžvelgė ekstremaliųjų situacijų komisijų ir ekstremaliųjų situacijų operacijų centrų veiklą 2014 m., gyventojų kolektyvinės apsaugos priemonių būklę, gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemą, supažindino VSEK narius su civilinės saugos būklės patikrinimų 2014 metais rezultatais, valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų dinamika nuo 2009 m. ir

2012–2014 m. valstybės biudžeto asignavimų valstybinei (perduotai savivaldybėms) civilinės saugos funkcijai atlikti poreikiu ir grąžintomis dotacijomis.

Pranešėjas pasiūlė VESK pritarti Civilinės saugos sistemos būklės Lietuvoje 2014 metais apžvalgoje pateiktiems siūlymams (pridedama), supažindinti su siūlymais valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas ir rekomenduoti juos įgyvendinti.

VESK pirmininkas pasiūlė suteikti žodį Jaunųjų profesionalų programos (toliau – JPP) „Kurk Lietuvai“ atstovui.

JPP „Kurk Lietuvai“ atstovas Arnoldas Pikžirnis pristatė pasiūlymus perspėjimo ir gyventojų apsaugos srityse. Visų pirma buvo pasiūlyta atsisakyti formalizuoto kolektyvinės apsaugos statinių parinkimo, parenkant kolektyvinius apsaugos statinius neapsiriboti vien pastato bendrojo ploto įvertinimu ir ženkliniu, tačiau įvertinti ir galimas grėsmės tose vietovėse, kur yra pastatai, atsižvelgti į pastatų technines charakteristikas. Taip pat pranešėjas pasiūlė paraginti savivaldybes aiškiau pateikti informaciją gyventojams savivaldybių administracijų interneto puslapiuose, supažindinti juos kur ir kokie kolektyvinės apsaugos statiniai yra numatyti savivaldybės teritorijoje. Antra, A. Pikžirnis pažymėjo, kad pagal JPP „Kurk Lietuvai“ pasiūlytą modelį gyventojai pirmąsias 72 val. turi gebėti pasirūpinti patys savo ir savo šeimų saugumu.

VESK nariai pritarė JPP „Kurk Lietuvai“ pateiktiems siūlymams dėl civilinės saugos veiklos tobulinimo.

NUTARTA:

1. Pritarti VMVT direktoriaus siūlymui neatšaukti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos dėl afrikinio kiaulių maro iki 2015 m. gruodžio 31 d.

2. Siūlyti VMVT įsigaliojus Administracinių teisės pažeidimų kodekso 109 straipsnio pakeitimams, sugriežtinantiems atsakomybę už Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių veterinarijos reikalavimus, bei savivaldybių tarybų sprendimų ir savivaldybių administracijų direktorių įsakymų gyvūnų užkrečiamųjų ligų likvidavimo klausimais pažeidimus, vykdyti prevencines akcijas, skirtas patikrinti kaip asmenys laikosi nustatytų apsaugos nuo gyvūnų užkrečiamųjų ligų, šių ligų prevencijos ir jų židinių likvidavimo privalomųjų reikalavimų.

3. Pritarti Civilinės saugos sistemos būklės Lietuvoje 2014 metais apžvalgoje pateiktiems siūlymams.

4. Supažindinti valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas su Civilinės saugos sistemos būklės Lietuvoje 2014 metais apžvalgoje pateiktais siūlymais, rekomenduoti joms pagal kompetenciją šiuos siūlymus įgyvendinti ir iki 2015 metų rugsėjo 1 d. pateikti PAGD informaciją apie Civilinės saugos įstatyme ir kituose civilinę saugą reglamentuojančiuose teisės aktuose šioms institucijoms ir įstaigoms numatytų funkcijų vykdymą.

5. Pritarti JPP „Kurk Lietuvai“ pateiktiems siūlymams dėl civilinės saugos veiklos tobulinimo.

PRIDEDAMA. Civilinės saugos sistemos būklės Lietuvoje 2014 metais apžvalga, 36 lapai.

Vidaus reikalų ministras,
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ekstremalių situacijų komisijos pirmininkas

Saulius Skvernelis

Posėdžio sekretorė

Svetlana Krasilnikova